بسم الله الرحمن الرحيم

ޑްރަގް ކޯޓު
މާލެ،
ދިވެހިރާއްޖެ.

ޤަޟިއްޔާގެ ފަހުގެ ޙުކުމުގެ ޚުލާޞާ

✧ ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 450/DC/2024

✧ ޤަޟިއްޔާގެ ބާވަތް: ގައިމުވީން ބޭނުންކުރުން

✧ ދައުވާކުރާފަރާތް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

✧ ދައުވާފޯމު ނަންބަރު: 760/2024/DC/412

✧ ދައުވާލިބޭފަރާތް

- ނަން: މުޙައްމަދު ޙިލްމީ (މުޙައްމަދު ޙިލްމީ)
- އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A053972
- ދާއިމީ އެޑްރެސް: ސ. މަރަދޫ / ފެރޫނާގެ
- މިހާރު އުޅޭ އެޑްރެސް: ސ. މަރަދޫ / ރޯނުގެ

✧ ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 28 އޮގަސްޓް 2024

✧ ނިމުނު ތާރީޚް: 27 އޮކްޓޯބަރ 2026

ދައުވާގެ ހުލާސާ:

މިއީ ސ. މަރަދޫ / މެދުރަށްގެ މުހައްމަދު ރިޟްވީ، 03 މެއި 2024 ދުވަހު 13:14 ހާއިރާކަށްހާއިރު، މީނާ ސ. މަރަދޫ / ބާރަގާ ސަރައިން ކައިރިގައި މަސްތުވާތަކެތި ގެންގުޅުނުކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވުނު މައްސަލާގައި މީނާ ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެދަށަށް ގެންގޮސް، މީނާގެ ކުޑަކަމުދާ އެއްޗިހި ނަގައި ތަޙުލީލުކުރިއިރު ކެނަބިސްއަށް ޕޮޒިޓިވްވެފައިވާތީ، މީނާގެ މައްޗަށް އައްޑޫއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓަށް ހުށަހެޅި ކެނަބިސް ބޭނުންކުރުމުގެ ކުށުގެ ދައުވާއާ ގުޅިގެން، 25 ޖުލައި 2024 ދުވަހު އެ ކޯޓުގައި ބޭއްވުނު ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި، މީނާ މަސްތުވާތަކަށް "ހެރޮއިން" ބޭނުންކުރާކަމަށް ބުނެ، ކެނަބިސް ބޭނުންކުރާކަމަށް އިޢުތިރާފުވެފައިވާތީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްތުވާތަކެއްޗާ ބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 114 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާ ހަވާލާދީ އެ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން، ދައުލަތުން މުހައްމަދު ރިޟްވީގެ މައްޗަށް ކޮށްފައިވާ ކެނަބިސް ބޭނުންކުރުމުގެ ކުށުގެ ދައުވާއެކެވެ.

ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:

1. ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ސ. މަރަދޫ / މެދުރަށްގެ، މުހައްމަދު ރިޟްވީގެ މައްޗަށް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްތުވާތަކެއްޗާ ބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 114 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާ ހަވާލާދީ އެ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ކެނަބިސް ބޭނުންކުރުމުގެ ކުށުގެ ދައުވާ ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.
2. މި ދައުވާއާ ގުޅިގެން ބޭއްވުނު އިބްތިދާއީ ބައްދަލުވުމުގައި އިންޑިޕެންޑެންޓް އެސެސްމަންޓް ހެދުމަށްޓަކައި ޑްރަގް ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ ފަރާތުގެ ޕްރޮފެޝަނަލުންގައި ބައިވެރިވެ އެ ޕްރޮފެޝަނަލުން ފިޔަވަޅު ކަނޑައަޅާ އެއްބަސްވާ ކަމަށް ދައުވާ ލިބޭ މުހައްމަދު ރިޟްވީ ފަރާތުން ބުނެފައިވާތީ، މީނާގެ އިންޑިޕެންޑެންޓް އެސެސްމަންޓް ރިޕޯޓް ހަދައި ޑަޔަގްނޯސިސް ނޭޝަނަލް ޑްރަގް އޭޖެންސީއަށް އަމުރުކުރެވިފައިވެއެވެ.[1]
3. ނޭޝަނަލް ޑްރަގް އޭޖެންސީން 16 އޮކްޓޫބަރު 2026 ވަނަ ދުވަހު،[2] މިކޯޓަށް ފޮނުއްވާފައިވާ މުހައްމަދު ރިޟްވީގެ އިންޑިޕެންޑެންޓް އެސެސްމަންޓް ރިޕޯޓަށް ބެލުމުން، މުހައްމަދު ރިޟްވީއަކީ އުމުރުން 22 އަހަރު ފުރިގެން މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރަމުން އަންނަ މީހެއްކަމަށާއި، އަދި މުހައްމަދު ރިޟްވީގެ ކުޑަކަމުދާތަކެތި މަސްތުވާތަކެތީގެ 06 ބާވަތަކަށް ޓެސްޓްކުރުމުން ކަމާއި، މުހައްމަދު ރިޟްވީގެ ކުޑަކަމުދާތަކެތި މަސްތުވާތަކެތީގެ އެއްވެސް ބާވަތަކަށް ޕޮޒިޓިވްކަން އެނގިގެން ނުވާކަން ފާހަގަވެއެވެ.
4. އިންޑިޕެންޑެންޓް އެސެސްމަންޓް ރިޕޯޓަށް ބެލުމުން، މިމައްސަލައިގައި ދައުވާ ލިބޭ ފަރާތަކީ މަސްތުވާތަކެއްޗަށް ދުރުހެލިވެފައިވާ މީހެއް ކަމާއި، މީނާއަކީ އެ ރިޕޯޓުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ފަރާތުގެ ޕްރޮފެޝަނަލުންގައި ބައިވެރިވެ އެޕްރޮފެޝަނަލް ފިޔަވަޅު ޕްރޮގްރާމްގައި ހުރި މީހެއްކަމާއި، މީނާ ބައިވެރިކުރުމަށް އެންމެ އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅުގެ ޕްރޮގްރާމް، ޓްރީޓްމަންޓް އިން ޕޭޝަންޓް 06 މަސްދުވަހުގެ ފިޔަވަޅުގެ ޕްރޮގްރާމަކަށް އެދިގެން އޮވެއެވެ.[3]
5. ދައުލަތުގެ ފަރާތުން މުހައްމަދު ރިޟްވީގެ މައްޗަށް ކުރި ދައުވާގެ ޖަވާބުގައި، ދައުވާ ސާބިތުވެއްޖެކަމަށާއި، ދައުވާއަކީ ތެދު ދައުވާއެއް ކަމަށާއި، ދައުވާގައިވާ ފަދައިން "ހެރޮއިން" (ކެނަބިސް) ބޭނުންކުރިކަން ބުނެ، ދައުވާގައިވާ ކަމަށް ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި މުހައްމަދު ރިޟްވީ އިޢުތިރާފުވެފައިވެއެވެ.
6. އިސްވެ ދެންނެވުނު ނުކުތާތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، މިމައްސަލާގެ [illegible] ކުރިއިރު، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްތުވާތަކެއްޗާ ބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 114 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ކެނަބިސް ބޭނުންކުރުމުގެ ކުށުން މުހައްމަދު ރިޟްވީ

---

[1] އިންޑިޕެންޑެންޓް އެސެސްމަންޓް އަމުރު ނަންބަރު: 435-D5-A/2024/412

[2] ނޭޝަނަލް ޑްރަގް އޭޖެންސީގެ ނަންބަރު: NDA/IA/2024/558 ރިޕޯޓް

[3] ނޭޝަނަލް ޑްރަގް އޭޖެންސީގެ ނަންބަރު: NDA/IA/2024/558 ރިޕޯޓް

ކުށްވެރިވެއްޖެ ކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މިކަމުގެ އުޤޫބާތުގެ ގޮތުން، އެ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން މުޙައްމަދު ރިޟްވީ 03 (ތިނެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށް ލުމަށް ޙުކުމްކުރުމާ މިޤަޟިއްޔާގައި އޭނާގެ މައްޗަށް ކުރެވޭ ރިހެބިލިޓޭޝަން އަމުރު ނިމުމަކަށް އަންނަންދެން ނުވަތަ ޑްރަގް ކޯޓުން އެހެން ގޮތަކަށް ކަނޑައަޅަންދެން މިޙުކުމް ތަންފީޛުކުރުން ހިފެހެއްޓުމަށް، އެޤާނޫނުގެ 67 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން އަމުރު ކޮށްފައިވާކަން އެނގެއެވެ.

7. މިޤަޟިއްޔާގެ ފުރަތަމަ ޙުކުމް ކުރެވުމާއެކު، އިންޓޭކް އެސެސްމަންޓް ރިޕޯޓުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ފަރުވާގެ ޕްރޮގްރާމް ފުރިހަމަކުރުމަށް މުޙައްމަދު ރިޟްވީގެ މައްޗަށް ޓްރީޓްމަންޓް ރިހެބިލިޓޭޝަން އަމުރު ކުރެވިފައިވެއެވެ.[4]

8. މުޙައްމަދު ރިޟްވީގެ މައްޗަށް ކުރެވިފައިވާ ކޮމިއުނިޓީ އިންޓެގްރޭޝަނުގެ 06 މަސްދުވަހުގެ ފަރުވާގެ ޕްރޮގްރާމް 2024 ޑިސެމްބަރު 01 ދުވަހު ފެށިފައިވާކަމާއި، މިފަރުވާގެ ޕްރޮގްރާމް ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގެ ތެރޭގައި ނެގުނު މުޙައްމަދު ރިޟްވީގެ ޓެސްޓުކުރުމުގައި މަސްތުވާތަކެތީގެ ބާވަތެއްކަމުގައިވާ "ޓީ.އެޗް.ސީ" އަށް ޕޮޒިޓިވްވެފައިވާތީ، 2025 އޮކްޓޫބަރު 13 ވަނަ ދުވަހު ބޭއްވުނު މުރާޖަޢާ ކޮމިޓީއިން މުޙައްމަދު ރިޟްވީގެ ފަރުވާގެ ޕްރޮގްރާމް ރިސެޓްކޮށް ފަރުވާއަށްފަހު ކޮމިއުނިޓީ އިންޓެގްރޭޝަނުގެ 03 މަސް ދުވަހުގެ ފަރުވާ ޕްރޮގްރާމް ފެށިގެންދާނެކަމަށް އަމުރަށް ބަދަލު ގެނައުމަށްއެދި ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވާތީ، (15 އޮކްޓޫބަރު 2025) ވަނަ ދުވަހު އަމުރަށް ބަދަލު ގެނެވިފައިވާކަން އެނގެން އޮވެއެވެ.[5]

9. މުޙައްމަދު ރިޟްވީގެ މައްޗަށް ކޮށްފައިވާ ރިހެބިލިޓޭޝަން އަމުރުގައިވާ ފަރުވާގެ ޕްރޮގްރާމް އޭނާ ފުރިހަމަކޮށްނުވާކަން ފަރުވާދޭ ފަރާތުގެ ނަންބަރު DDCRC-H-A-C/FF/2026/20 (15 ޖަނަވަރީ 2026) ރިޕޯޓުން ބަލާލުމުން އެނގެން އޮވެއެވެ.

10. ރިހެބިލިޓޭޝަން އަމުރުގައިވާ ފަރުވާގެ ޕްރޮގްރާމް ކުރިއަށްގެންދިއުމުގެ ތެރޭގައި، މުޙައްމަދު ރިޟްވީއަށް އިންޒާރުތައް ހަމަޖައްސައި ދީފައިވާކަން އެނގެން އޮވެއެވެ.[6]

11. މުޙައްމަދު ރިޟްވީގެ މައްޗަށް ކުރެވިފައިވާ ރިހެބިލިޓޭޝަން އަމުރުގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި 05 އޮގަސްޓު 2025 ގައި ގޮވުރި އަރިހާގެ މަސްތުވާތަކެތީގެ ތުހުމަތުގައި) ދިވެހި ފުލުހުންގެ ބަންދަށް ގެނެވިފައިވާކަމާއި މިކަމާއި ގުޅޭ ކުރިންވެސް ޖިނާއީ ކުށުގެ ފަރުވާގެ ފުރުޞަތު ދެވިފައިވާ ފަރާތަކަށްވާކަމާއި، މިކަންކަމާއި، މައްސަލައިގެ ވަޒަނާ އެހެނިހެން ކަންކަމަށް ފަހަރު ބަލާ ކުރުމުގައި ރިޢާޔަތް ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތަކެއްކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

12. މުޙައްމަދު ރިޟްވީގެ މައްޗަށް ކުރެވިފައިވާ ރިހެބިލިޓޭޝަން އަމުރުގައިވާ ފަރުވާގެ ޕްރޮގްރާމް އަމުރުގައި އެއްގޮތަށް އޭނާ ފުރިހަމަކޮށްނުވާތީ، އޭނާގެ މައްޗަށް ކަނޑައެޅުނު ފަރުވާގެ ޕްރޮގްރާމް ނިމުމަކަށް ގެނެސް އަދި ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްތުވާތަކެތީގެ ޤާނޫނު) ގެ 86 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާން ކުރެވިފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އޭނާގެ މައްސަލަ ޖިނާއީ ގޮތުން ފަހު ޙުކުމް ކަނޑައަޅަންވާނެކަމަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްތުވާތަކެތީގެ ޤާނޫނު) ގެ 85 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

ފަހު ޙުކުމް

ދެން ފަހު، ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ސ. މަރަދޫ / ގެދުރާގެ، މުޙައްމަދު ރިޟްވީގެ މައްޗަށް ކޯޓުން ޖެހިގެން ބަންދުކުރުމުގެ ކަމުގެ މުއްދަތާ ގުޅޭގޮތުން ކުރެވިފައިވާ ރިހެބިލިޓޭޝަން އަމުރުގައިވާ ފަރުވާގެ ޕްރޮގްރާމް އޭނާ ފުރިހަމަކޮށްނުވާކަން ނޭޝަނަލް ޑްރަގް އޭޖެންސީގެ ނަންބަރު DDCRC-H-A-C/FF/2026/20 (15 ޖަނަވަރީ 2026) ރިޕޯޓުން އެނގެން އޮތުމުން، މުޙައްމަދު ރިޟްވީގެ މައްޗަށް ކުރެވުނު

---

[4] 435-D5/RO/2024/456 (22 ޑިސެމްބަރު 2024)

[5] 435-D5/MRO/2025/190 (ބަދަލުކުރެވިފައިވާ ރިހެބިލިޓޭޝަން އަމުރު)

[6] NDA/DDCRC-H-A-MF/2026/164 (13 ޖަނަވަރީ 2026)

ޕްރޮބޭޝަން އަމުރު ނިމުމަކަށް ގެނައުމަށާއި، މިޤަޟިއްޔާގައި މުޙައްމަދު ހިލްމީގެ މައްޗަށް ކުރެވިފައިވާ ފުރަތަމަ ޙުކުމް ބާޠިލު ކުރުމަށާއި، ފަރުވާގެ ޕްރޮގްރާމުގައި މުޙައްމަދު ހިލްމީ ޝާމިލުވި މުއްދަތަކީ ފުރަތަމަ ޙުކުމްގެ ދަށުން ޝާމިލުވި މުއްދަތުކަމުގައި، މިއަދުން ފެށިގެން އެޙުކުމް ތަންފީޛުކުރުން ނިމުނީކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މުޙައްމަދު ހިލްމީގެ މައްޗަށް ކުރެވިފައިވާ ޕްރޮބޭޝަން އަމުރުގެ މުއްދަތުގައި ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ ބަންދަށް އެއްފަހަރު ގެންދެވިފައިވާކަމާއި، މައްސަލައިގެ ފަރާތްތަކާ އެހެނިހެން ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، މުޙައްމަދު ހިލްމީ 06 (ހައެއް) މަސް ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމަށް ޙުކުމްކޮށް، މިޙުކުމް ތަންފީޛު ކުރުން 01 (އެކެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ފަސްކޮށް، މިއަދުން ފެށިގެން 01 (އެކެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އިތުރު ކުށެއްކޮށް އެކުށް ކުރިކަން ޝަރީޢަތަށް ސާބިތު ނުވާނަމަ، މިޙުކުމް އިތުރަށް ތަންފީޛު ނުކުރުމަށާއި، މިމުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އިތުރު ކުށެއް ކޮށްފިކަން ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، މިޤަޟިއްޔާގައި ކުރެވިފައިވާ 06 (ހައެއް) މަސް ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމުގެ ޙުކުމް ތަންފީޛު ކުރުމަށް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްތުވާތަކެތީގެ ޤާނޫނު) ގެ 84 މާއްދާއާއި 85 ވަނަ މާއްދާއާ ބަލާފައި 86 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 04 ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ޙުކުމްކޮށް މިޤަޟިއްޔާ ނިންމީމެވެ.

16 ޖުމާދަލްއޫލާ 1448

27 އޮކްޓޫބަރު 2026

މުޙައްމަދު ނަޢީމް

ޤާޟީ